

**SPRAWOZDANIE**  
**z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**  
**i Przeciwdziałania Narkomanii za 2024 rok**

Zgodnie z art. 4<sup>1</sup> ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Realizacja działań prowadzona była w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 r., przyjętego uchwałą Rady Miejskiej Nr LX.479.2024 z dnia 15 stycznia 2024

Działania podejmowane przez Gminę Miejską Człuchów na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol, narkotyki były do wszystkich mieszkańców. Od 2022 r. elementem działań edukacyjnych i profilaktycznych gminnych programów jest także przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym.

**Cel główny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w 2024 r.** - ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków, wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Człuchowa oraz prowadzeniu skoordynowanych działań profilaktycznych.

**Cele szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w 2024 r.:**

- opóźnianie wieku inicjacji alkoholowej i ograniczenie rozmiarów używania substancji psychoaktywnych poprzez organizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, rozwój zainteresowań dla dzieci i młodzieży, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka;
- zmiana obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych;
- tworzenie ruchu profilaktycznego w całym systemie wychowawczym, to jest w rodzinie, szkole i środowisku rówieśniczym;
- podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w dziedzinie profilaktyki

i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami, poprzez udział w szkoleniach;

- kontrola rynku napojów alkoholowych, w kontekście przestrzegania prawa;
- prowadzenie edukacji publicznej w zakresie: informowania o konsekwencjach nadużywania alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych oraz promocji zdrowego stylu życia;
- organizowanie zajęć i warsztatów dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych.
- realizacja programów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej skierowanej do ofiar i sprawców przemocy w ramach lokalnego systemu wsparcia.
- odbudowanie i wzmacnianie w naszym społeczeństwie autorytetu, szacunku do rodzica i nauczyciela.

## **I. Realizatorzy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.**

1. Urząd Miejski Człuchów i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie.
2. Centrum Konsultacyjno-Informacyjne ds. Uzależnień /Punkt ds. Przemocy Domowej, Punkt ds. Narkomanii, Świetlica dla dzieci i młodzieży/, Placówka Wsparcia Dziennego MOPS Centrum Rodzin, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Komenda Powiatowa Policji, Klub Abstynenta „KROKUS”, Sąd Rodzinny i kuratorzy sądowi, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Miejski Dom Kultury, Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna, szkoły i stowarzyszenia działające na terenie miasta, zakłady opieki zdrowotnej, pedagodzy i wychowawcy w szkołach, OSiR, przedszkola, stowarzyszenia działające w sferze ochrony zdrowia, kultury i kultury fizycznej, kościoły i związki wyznaniowe.
3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – inspektor ds. patologii i RPA.

## **II. Źródła finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów**

## **Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.**

1. Źródłem finansowania zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2024 rok były środki finansowe z budżetu miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dodatkowe środki na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu tzw. "małpki" – zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151).

### **Zadanie I: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.**

Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest zwiększenie dostępności terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia oraz narkotyków, a także terapii dla osób zagrożonych uzależnieniem behawioralnym - mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Realizacja tego zadania polegała na współfinansowaniu działań terapeutycznych, które nie były finansowane przez płatnika publicznego NFZ dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz programów dla młodzieży używającej alkoholu i innych substancji psychoaktywnych realizowanych w placówkach odwykowych oraz w Centrum Konsultacyjno-Informacyjnym ds. Uzależnień przy ul. Szkolnej 1a, jak również na dofinansowaniu szkoleń osób zajmujących się tą problematyką.

1. Wspieranie i finansowanie działalności Centrum Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień ul. Szkolna 1a:

a) wynagrodzenie osób zatrudnionych na umowę zlecenie (specjalista terapii uzależnień, psycholog, prawnik, pedagog),

b) utrzymanie Centrum ul. Szkolna 1a (środki czystości, energia, doposażenie placówki, materiały i meble biurowe, sprzęt komputerowy do pracy w Centrum multimedialnym, drobne remonty).

2. Dofinansowanie udziału w szkoleniach i kursach specjalistycznych oraz w konferencjach, szkolenie o dopalaczach, programy nakierowane na redukcję picia oraz programy terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem.

3. Koszty powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia i opłacenie kosztów

sądowych.

**Na realizację tego zadania wydano 91262,54 zł.**

**Zadanie II: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.**

Działania zmierzające do ograniczenia zagrożeń życia rodzinnego wywołanych alkoholem i innymi uzależnieniami gmina realizuje w ramach utworzonego Centrum Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień ul. Szkolna 1a. W roku 2024 w Centrum udzielono 560 porad/ w tym konsultacje telefoniczne/. Zanim osoba trafi do Centrum, w większości przypadków przyjmowana jest przez Inspektora ds. patologii i rozwiązywania problemów alkoholowych w Urzędzie Miejskim pokój nr 11, który udziela pierwszej pomocy w rozwiązaniu zgłoszonego problemu. W Centrum Konsultacyjno- Informacyjnym ds. Uzależnień pełnią dyżury: psycholog, prawnik, pedagog, specjalista terapii uzależnień- do końca roku 2024 funkcjonowały również porady telefoniczne. Dzięki funkcjonowaniu Centrum z tak bogatą ofertą pomocową, informacyjną, doradczą i terapeutyczną, realizowane są główne zadania wynikające z ustaw: ustawy o wychowaniu w trzeźwości, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i ustawy o zdrowiu publicznym. Szczególna uwaga skierowana była na udzielanie pomocy integrującej działania różnych instytucji w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy domowej.

Istotną rolę w procesie pomagania dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych odgrywa Świetlica przy CKI ds. Uzależnień ul. Szkolna 1a.

Świetlica w roku 2024 otaczała opieką dzieci i młodzież 5 razy w tygodniu po trzy godziny dziennie. Do świetlicy uczęszczały dzieci ze szkoły podstawowej , szkół ponadpodstawowych –razem 20- dzieci i młodzieży. Nauczyciele- socjoterapeuci prowadzący zajęcia w świetlicy współpracowali z rodzicami, pedagogami szkolnymi, wychowawcami klas, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Policją. Dzięki tej współpracy trafiły do świetlicy dzieci z rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również dzieci i młodzież z rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych. Opiekę wychowawczą i terapeutyczną sprawowało 3 nauczycieli . Przez cały rok z placówką współpracował psycholog, zatrudniony w CKI ds. Uzależnień. Celem działalności świetlicy jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz udzielanie pomocy dzieciom wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju.

Zajęcia skierowane są dla dzieci wymagających większej uwagi niż pozostałe, nie umiejących się odnaleźć w gronie rówieśników, nadpobudliwych bądź nieśmiałych, mających trudną sytuację rodzinną lub/i szkolną, zaniedbanych, doświadczających przemocy psychicznej lub/i fizycznej.

1. Finansowanie bieżącej działalności świetlicy przy CKI ds. Uzależnień ul.Szkolna 1a oraz dofinansowanie działań świetlicy Placówki Wsparcia Dziennego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ul. Traugutta 1 (wynagrodzenie nauczycieli, utrzymanie, materiały pomocnicze, doposażenie, wyżywienie dzieci).
2. Finansowanie działalności Punktu ds. Przemocy Domowej (wynagrodzenia, utrzymanie).
- 3.Organizacja szkoleń i wspieranie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 4.Wyjazdy, imprezy i spotkania rodzinne oraz uroczystości kształtujące postawy bez alkoholu, narkotyków, przemocy, promujących zdrowy styl życia.
- 5.Wsparcie środowiskowe.
6. Szkolenie dla nauczycieli w zakresie umiejętności wychowawczo-terapeutycznych.

**Wydatki na to zadanie to : 145000,00**

**Zadanie III: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

Zgodnie z zapisami art. 4<sup>1</sup> ust. 1 pkt. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych” jest zadaniem własnym gmin, realizowanym w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Obecnie stosowane poziomy profilaktyki są zbudowane z uwzględnieniem kryterium dotyczącego oceny indywidualnego ryzyka powstania problemów zdrowotnych. Nowe terminy bardziej precyzyjnie określają granicę między profilaktyką i promocją zdrowia, a także między profilaktyką i leczeniem uzależnień oraz innych zaburzeń związanych z nadużywaniem alkoholu. Są to: profilaktyka uniwersalna- ukierunkowana na całą populację, profilaktyka selektywna- ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, profilaktyka wskazująca.

Podstawowe środowiska oddziaływań profilaktycznych to: szkoła, rodzina, społeczność lokalna. Skuteczna profilaktyka powinna oddziaływać na wszystkie środowiska. W praktyce jednak najbardziej dostępnym środowiskiem jest szkoła. Znacznie trudniej dotrzeć z profilaktyką do rodziny. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż rodziców należy tylko inspirować, zachęcać do działań profilaktycznych, jednak od nich zależy czy skorzystają z zachęty i wsparcia.

W ramach współpracy ze szkołami podstawowymi i szkołami ponadpodstawowymi oraz rodzicami w realizacji profilaktycznej działalności informacyjno-edukacyjnej prowadzono na terenie szkół i innych placówek wychowawczych następujące programy i współfinansowano różne zajęcia, min:

1. Zagospodarowanie czasu wolnego w ramach kształtowania postaw i poszukiwania inspiracji wśród dzieci i młodzieży ze szkoły podstawowej zgodnie ze złożonym programem (nagrody dla uczniów, wycieczki, konkursy, festyny, wspieranie działań profilaktycznych itp.).
2. Współfinansowanie działań profilaktycznych w szkołach ponadpodstawowych: Zespół Szkół Technicznych, Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół Agrobiznesu, Zespół Szkół Sportowych.
3. Wspieranie wolontariatu i działań młodzieżowych.
4. Wspieranie działalności alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych:
  - a) Miejski Dom Kultury – warsztaty wokalne, warsztaty dla młodzieży, koncerty dla młodzieży, warsztaty profilaktyczne, spotkania i warsztaty taneczne dla seniorów.
5. Organizacja form wypoczynku o charakterze profilaktycznym i terapeutycznym dla dzieci i młodzieży :
  - a) wakacje w mieście 2024 dofinansowanie działań realizowanych przez instytucje, szkoły (pozostała kwota ujęta w pkt VI Wspomaganie stowarzyszeń).
6. Dzień dziecka i mikołajki w mieście- zakup słodczy i inne atrakcje dla dzieci.

- 7 Współfinansowanie Dni Kultury Francuskiej - nagrody dla dzieci biorących udział w konkursie piosenki francuskiej.
8. Dziadkowie to Skarb - kampania profilaktyczna i współpraca z seniorami z Człuchowa  
( zajęcia taneczne i wyjazdy edukacyjno-terapeutyczne).
9. Wspieranie działań profilaktyki uniwersalnej - zakup nagród na konkurs -min. Ochotnicza Straż Pożarna.
10. Zawody i konkursy / koszykówka dla najmłodszych i młodzieży, Gala „Pierwszego Kroku” i inne działania sportowe/.
11. Nagrody w konkursach organizowanych przez MBP, Biblioteka Pedagogiczna, stowarzyszenie „Obudź swój potencjał”.
- 12 . Dzień Dziecka w mieście. Wspieram pasję- taniec dla młodych i seniorów.
13. Wspieranie i współfinansowanie działań profilaktycznych i kształtowania postaw w parafiach na terenie miasta /min. Bał świętych/.
14. Wspieranie działań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych ds. przemocy.
15. Wspieranie działań Żeglarskiego Klubu Yach-Klub .
16. Wspieranie działań- profilaktyka przez sport.
17. MDK- działalność chóru jako aspekt społeczny i psychiczny dla mieszkańców.
- 18.Przedszkole Miejskie - konkurs Piosenki Ekologicznej ”Żyj z przyrodą w zgodzie”.

**Na realizację tego zadania wydano 158000,00zł.**

**Zadanie IV: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.**

1. Udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym tj.: działania profilaktyczne i organizacja wypoczynku letniego .
2. Wspieranie i propagowanie idei ruchów samopomocowych, trzeźwościowych i abstynenckich :  
a/ Klub Abstynenta KROKUS

**Na realizację tego zadania wydano 49804,98zł**

**Zadanie V: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

W roku 2024 nie podejmowano interwencji w związku z naruszeniem prawa w zakresie niedozwolonych reklam. Nie odnotowano także incydentów związanych ze sprzedażą alkoholu osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości; osobom do lat 18; na kredyt lub pod zastaw.

**Zadanie VI. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

Gminna Komisja jest powoływana na podstawie art. 4<sup>1</sup> ust. 3 ustawy przez wójta/burmistrza/prezydenta miasta. Do ustawowych zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należą:

1. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
3. Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami rady gminy.
4. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

W 2024 roku Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii odbyła 21 posiedzeń – wynagrodzenie roczne dla 5 członków Komisji za pracę w Komisji – 64545,61 zł.

Zgodnie z art. 24 ustawy postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy i systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Oznacza to, że sam fakt uzależnienia nie może stanowić samoistnej podstawy do zobowiązania danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, lecz muszą temu towarzyszyć negatywne zachowania w sferze społecznej.

Komisja przyjęła 10 wniosków od rodzin i instytucji o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu. Zgłoszone osoby wezwano na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w formie

ambulatoryjnej lub stacjonarnej. Zgłosiło się 7 osób, z tego 7 osób wyraziło gotowość podjęcia leczenia ambulatoryjnego a rozpatrywanie pozostałych zostało wstrzymane z uwagi na brak współpracy ze strony osób składających wnioski..

Komisja zaopiniowała 17 Wniosków o wydanie zezwolenia / zezwoleń na sprzedaż /podawanie napojów alkoholowych w Człuchowie.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii realizowano zgodnie z założeniami, jednak niższe wykonanie wynikało z uwagi na przesunięcia w czasie realizacji rekomendowanych programów profilaktycznych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz nauczycieli jak również realizowanych programów oświatowych , przyczyniła się do tego, że nie uruchomiono wszystkich zaplanowanych środków finansowych.

**Plan 734984,93**

**Wykonanie 508613,13**

**Na realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w roku 2024 wydano 508613,13 zł.**

**Sporządziła:**  
**GrażynaRadziemska**

**Zatwierdził:**  
**Burmistrz Miasta**